

Utlendingsdirektoratets høringsuttalelse - Endringer i forskrift om Nasjonalt introduksjonsregister (NIR-forskriften) mv.

Vi viser til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets (BLD) høringsbrev av 3. mars 2014 om endringer i NIR-forskriften. BLD ber om innspill innen mandag 17. mars 2014.

Utlendingsdirektoratet (UDI) er positiv til Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDi) digitaliseringsarbeid og nytt elektronisk system (IMpact).

Vi har enkelte merknader til informasjonsutvekslingen mellom UDI og IMDi generelt, samt innspill til enkelte forskriftsbestemmelser.

Manglende hjemmelsgrunnlag for utveksling av personopplysninger fra UDB til NIR

Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) ble opprettet for å administrere innvandreernes deltakelse i norskopplæring og introduksjonsordning, samt IMDis forvaltning av tilskuddsordningene. Opprettelsen av og lagring i NIR er hjemlet i introduksjonsloven § 25 tredje ledd, mens IMDis adgang til å innhente opplysninger fra andre offentlige organer reguleres av § 25 annet ledd.

Det fremgår av annet ledd at deltakeren skal samtykke til slik innhenting av opplysninger. Uten samtykke kan IMDi kun innhente opplysninger når taushetsbestemmelsene som gjelder for avgiverorganet (UDI) tillater utlevering. UDI kan ikke se at forvaltningslovens bestemmelser om begrensninger i taushetsplikt gir adgang til å utlevere personopplysninger fra UDB til NIR. UDI er videre av den oppfatning at utleveringen heller ikke bør basere seg på samtykke, da mange innvandrere har en lovpålagt plikt til å delta i introduksjonsordningen. Det kan derfor stilles spørsmål ved om deltakerens samtykke oppfyller kravet til frivillighet i personopplysningsloven.

Som departementet blir gjort kjent med i møte med IMDi og UDI den 13. mars 2014 mener UDI at en automatisert elektronisk

informasjonsutvekslingstjeneste mellom UDB og NIR krever klar hjemmel i lov.

UDI ber derfor departementet vurdere endringer i introduksjonsloven slik at IMDi gis en tydelig hjemmel til å innhente nødvendige opplysninger fra UDB uten deltakerens samtykke.

Manglende registrering av gjennomført opplæring i norsk og samfunnskunnskap i NIR

For at søknad om permanent oppholdstillatelse og norsk statsborgerskap skal kunne innvilges må søkeren blant annet ha gjennomført pliktig norskopplæring i henhold til introduksjonsloven, se utlendingsloven § 62 første ledd bokstav d og statsborgerloven § 8. IMDi har derfor plikt til å overføre nødvendige opplysninger fra NIR til UDB, jf. NIR-forskriften § 10 tredje ledd (ny § 11 tredje ledd).

UDI opplever at registreringene om gjennomført opplæring i norsk og samfunnskunnskap i NIR er mangelfulle. Dette gjelder særlig for opplysninger om personer som gjennomfører pliktig opplæring hos private tilbydere (og ikke i kommunens introduksjonsprogram).

Manglende registreringer i NIR fører til manglende overføring av opplysninger til UDB, som igjen forsinker UDIs saksbehandling av søknader om permanent oppholdstillatelse og norsk statsborgerskap. Vi ber derfor departementet vurdere mulige tiltak for å sikre at kommunene etterkommer sin registreringsplikt i henhold til NIR-forskriften § 7.

Merknader til de enkelte forskriftsbestemmelsene

Til § 5

UDI bifaller begrepsendringen slik at forskriften går bort fra «DUF» og benytter det mer presise begrepet «*Utlendingsdatabasen (UDB)*».

Bestemmelsen angir hvilke opplysninger som skal registreres i NIR. UDI gjør oppmerksom på at første ledd, som presiserer hvilke opplysninger som skal registreres om personer som omfattes av introduksjonsordningen, benytter begrepet «*a) Navn*» som er en fellesbetegnelse for fornavn, mellomnavn og etternavn. I forskriftens tredje ledd, som presiserer hvilke opplysninger som skal registreres om personer som omfattes av norskopplæring for asylsøkere, benyttes derimot begrepene «*f) Etternavn og g) Fornavn*». UDI mener at språkbruken i forskriften bør være konsekvent.

Til § 11

UDI er enig i de foreslåtte begrepsendringene.

Vi mener videre at det med fordel kan synliggjøres i overskriften at bestemmelsen omhandler både lagring og overføring av opplysninger. Vi foreslår derfor at overskriften endres til: «*§ 11. Lagring og overføring av opplysninger*»

Bestemmelsens tredje ledd omhandler IMDis plikt til å overføre opplysninger som er nødvendige for UDIs behandling av søknader om permanent oppholdstillatelse og norsk statsborgerskap, til UDB. UDI legger til grunn at

ordlyden i tredje ledd bokstav a gir IMDi adgang til å overføre opplysninger om antall gjennomførte opplæringstimer underveis i opplæringsløpet, for eksempel når opplysningene oppdateres i NIR.

Vi mener for øvrig at bestemmelsen bør presiseres ytterligere. UDI har følgende forslag til formulering:

«a) om antall timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap en person har plikt til å gjennomføre,

b) om pliktig antall timer opplæring er gjennomført,

c) om fritak (...),

d) om dokumentasjon (...).»

UDI gjør oppmerksom på at femte ledd feilaktig henviser til første og annet ledd, da plikten til å slette opplysninger etter henholdsvis fem og ti år fremkommer av første ledd, første og annet punktum.

Med vennlig hilsen

Frode Mortensen
assisterende avdelingsdirektør

Marius Mølmen Moen
underdirektør

Kopi: Justis- og beredskapsdepartementet v/Innvandringsavdelingen